

OLEN LUTERILAINEN IV

Väinö Hotti

(nettikuva)

MARTTI LUTHER

10.11.1483 – 18.2.1546 Teh. VHn

Perkele oli todellinen

*”Saatanan todellisuus oli hänelle **yhtä ilmeinen kuin Jumalan todellisuus**...Siksipä hän sanoikin, että osa voittoa on siinä, että tietää, kuka tuo vastustaja kulloinkin on” (Pinomaa, Kuka Luther todella oli, s.77).*

”Lutherin luostarikilvoituksen aikakirjoissa onkin eräitä merkkejä, jotka viittaisivat sairasmielisyyttä lähentelevään ylijännitteisyyteen. Jo hänen persoonallisuudestaan puhuttaessa kuvailtiin sitä realistista perkelekäsitystä, mikä oli hänelle ominainen koko elämän ajan. Ahdistusten aikana hän joutui monta kertaa suorastaan silmästä silmään sielunvihollisen kanssa. Hän onkin itse sanonut: ”MINÄ TUNNEN PIRUN HYVIN...MINÄ OLEN SYÖNYT HÄNEN KANSSAAN MONTA VAKALLISTA SUOLAA” (Kares, Luther, s.289).

*”Olen tuleva Wormsiin, **vaikka siellä olisi yhtä monta perkelettä, kuin on tiliä katoilla**” (Kares, Luther, s.165).*

*”Jumalattomien taas en mitenkään toivo niitä (ajatuksiani) hyväksyvän, vaan minä toivon niillä ärsyttäväni heitä **ja heidän jumalaansa, perkelettä**” (Gal.kirj. sel.,s.10).*

”Älköön siis millään muotoa ristin pahennusta poistettako; niin kävisi, jos julistaisimme sitä, mitä tämän maailman ruhtinas jäsenineen halusta

kuuntelisivat, nimittäin teoista tulevaa vanhurskautta; silloin meillä olisi **säyseä perkele**, suosiollinen maailma, leppyinen paavi ja leppyiset ruhtinaat!” (Gal. kirj.sel., s.594).

”Vainoaahan ja surmaahan meitä maailma, vihaavathan meitä valeveljet mitä kiivaimmin, kauhistaahan meitä kamalasti **sydämässämme saatana** tulivuolineen vain sen vuoksi, että opetamme Kristuksen olevan vanhurskaudemme ja elämämme” (emt.s.703).

”Vielä vanhemmalla iällään hän saattoi arvostella lääkäreitä siitä, että he pyrkivät parantamaan lääkkeillään monia sairauksia, jotka olivat **paholaisen aiheuttamia**” (Kares, Luther, s.192).

”Hän oli kerran kiivaasti rukoillut kammiossaan ja ajatellut siinä ohessa, kuinka Kristus oli meidän syntiemme tähden ristiinnaulittu, kärsinyt ja kuollut. Silloin oli seinälle tullut kirkas loiste, ja **siihen ilmestyi ihana Kristuksen muoto viisine haavoineen**, ja tämä ilmestys oli katsonut Lutheria kuin olisi hän ollut itse olennoitunut Herra Kristus. Tällainen näky ei tuonut lohtua hänen ahdistuksiinsa, vaan hän epäili siinäkin kiusaajan juonia. Ensin hän oli arvellut se merkitsevän jotakin hyvää, mutta sitten oli seurannut ajatus, ´että **sen täytyi olla perkeleen kummitus**, sillä Kristus ilmestyy meille sanassaan ja alhaisemmassa, nöyremmässä muodossa, niin kuin hän on ristiinnaulittu ja alennettu`. Niinpä Luther olikin sanonut näylle: ´**Poistu, sinä häpeäpiru!** Minä en tiedä kenestäkään muusta Kristuksesta kuin siitä, joka on ristiinnaulittu ja jota hänen sanassaan kuvataan ja saarnataan.` Ja heti olikin kadonnut tuo kuva, joka oli ´**olennoitunut perkele`**” (emt. s.290).

Hengen köyhyys

”Autuaita ovat hengessä köyhät, sillä heidän on taivasten valtakunta” (Matt.53:3; Saarnivaaran käänn.).

”Pyhän ihmisen elämä on enemmän Jumalalta ottamista kuin hänelle antamista, enemmän halajamista kuin omistamista, enemmän hurskaaksi tulemistä kuin hurskaana olemista... Sen tähden **on sisällisen ihmisen oikea olemus pyytämistä, halajamista, etsimistä**” (437).

*”Jumalalle onkin **ominaista** nöyrien korottaminen, nälkäisten ravitseminen, sokeiden valaiseminen, kurjien ja masentuneiden lohduttaminen, syntisten vanhurskauttaminen, kuolleiden elävöittäminen, epätoivoisten ja kadotukseen tuomittujen autuuttaminen”* (Gal.kirj. sel.,s. 378).

*”Jumala on luvannut pelastuksen **hengellisesti köyhille**”* (Kares, Luther,s.407).

*”Juuri siinä armon rikkaus Lutherin mukaan näkyy, että se annetaan vain niille, **jotka eivät itsessään ole yhtään mitään**. ‘Joka ei siis ole vielä tullut mitättömäksi, siitä ei Jumala voi myös mitään tehdä. Ihmiset tekevät jostakin jotakin, mutta se on aivan hyödytöntä. Sen tähden ei Jumala ota muita kuin hylätyitä, ei tee terveiksi muita kuin sairaita, näkeviksi muita kuin sokeita, **eläviksi muita kuin kuolleita**, vanhurskaiksi muita kuin syntisiä, viisaiksi muita kuin tyhmiä, lyhyesti, ei armahda muita kuin kurjia **eikä anna armoa muille kuin niille, joilla ei ole armoa**”* (emt. ss.434,435).

”Huomattava on, että Luther näkee hengen köyhyydessä ja isoamisessa salatun pelastusvarmuuden, lujan ja horjumattoman uskalluksen” (435).

”Me olemme kerjäläisiä. Se on totta” (kuoleva Luther, 175).

Luther ja Raamattu

*”Eikä kirkossa saa esittää eikä kuunnella muuta oppia kuin Jumalan puhdasta sanaa – **muussa tapauksessa olkoot niin opettajat kuin kuulijatkin oppeineen kirotut!**”* (Gal. kirj. sel.,s.79).

*”Mielelläni peräydyn jokaisen ihmisen edessä, mutta kun on kyseessä jumalallisen sanan totuus, **en voi perääntyä enkä antaa periksi**”* (Pinomaa, Mitä Luther todella sanoi,s.33).

Luterilaisina meidän on syytä muistaa, miten rakas oli Raamattu Martti Lutherille ja mitä se hänelle merkitsi. Hänen oma kirjallinen tuotantonsa oli valtavan laaja ja on koitunut jatkuvaksi siunaukseksi luterilaiselle kristillisyydelle. Mutta miten Luther arvosti siihen verrattuna Raamattua, käy ilmi erästä hänen lausunnostaan, jonka mukaan *hänen kirjansa*

haudattakoon vaikka seitsemän sylen syvyyteen, jos ne vieroittavat tai estävät ihmisiä lukemasta Raamattua” (Martti Häkkinen, Sisälle Sanaan, s.13).

*”Minä turvaudun Raamattuun ja tutkin sitä uudelleen joka päivä. Raamattu on ikään kuin suuri monihaarainen puu, **enkä minä ole milloinkaan pudistanut ainoatakaan sen oksista saamatta hyviä hedelmiä**” (Hjalmar Holmquist, Martti Luther, s.104).*

*”Raamattu, johon hän oli perehtynyt niin tarkkaan, että hän **tiesi millä sivulla kukin lause oli**” (Kares, Luther, s.250).*

”Eihän Raamattu olekaan ristiriitainen muuta kuin järkipuuttojen ja paatuneitten ulkokultaisten käsityksen mukaan” (Gal. kirj. sel., s.354).

”Yksi ainoa opin ´piirto` (Matt.5:18) on suurempi arvoinen kuin ´taivas ja maa` ; siksi emme salli sitä vähimmässäkään määrässä loukattavan” (emt.s.590).

*”Sinun täytyy suhtautua Raamattuun niin, että **ajattelet Jumalan itsensä siinä puhuvan**” (Pieper, Dogmatiikka, s.4).*

*”Luther huomauttaa 1 Piet.3:14 johdosta: ´Kun kuulet sellaisten ihmisten puhuvan, jotka ovat niin peräti sokaistuneita ja paatuneita, että kieltävät sen, että se, mitä apostolit ovat puhuneet ja kirjoittaneet, on Jumala sanaa, tai epäilevät sitä, niin ole aivan vaiti, **älä puhu sanaakaan heidän kanssaan, vaan anna heidän mennä menojaan**” (emt.s.97).*

*”Opin arvosteleminen ja erottaminen on **joka ainoan kristityn velvollisuus**, vieläpä niin, että **se on kirottu, joka hiuskarvankaan verran loukkaa tätä oikeutta**” (ss.126, 127).*

Luther ja rukous

*”Hänen (Lutherin) iloisuutensa **johtui hänen hyvästä omastatunnostansa**. Mutta aluksi ja lopuksi perustui hänen voimansa ja sisäinen sopusointunsa siihen, että hän oli **rukouksen mies**. Lutherin elämä oli rukouselämää. Usein hän rukoili ääneen avoimen ikkunan ääressä ja silmät luotuina*

taivasta kohti, samoin kuin tuona ratkaisevana yönä Wormsin majatalossa. Hän puhui yksinkertaisesti ja persoonallisesti Jumalan kuin oman isänsä kanssa. Toisinaan hänen rukouksessa myrskyn tavoin hyökkäsi taivasta kohti. Ja kun surut ja tuskat häntä painoivat, muuttui hänen rukouksensa kilvoitteluksi Jumalan kanssa, koko hänen henkensä täyttäväksi valtavaksi kamppailuksi. Luther osasi kuin ani harvat tarttua Jumalaa hartioihin ja taistella läpi yön, kunnes saavutti itsellensä siunauksen” (Hjalmar Holmquist, s.154).

*”Uskonpuhdistaja käytti joka päivä ainakin **kolme** työhön muuten soveliainta **tuntia rukoukseen**” (Kares, Luther, s.171).*

”Kun nousen vuoteesta aamuisin, rukoilen lasten kanssa kymmenen käskyä, uskontunnustuksen, Isä meidän ja lisäksi jonkin psalmin” (Pinomaa, Kuka Luther todella oli, s.24).

*”Lutherin rukous ennen oikeuden eteen astumistaan Wormsin valtiopäivillä 16.4.1521. Tässä historiallisessa hetkessä Luther turvautui taivaan apuun. Ja me tiedämme, taivas totisesti vastasi ja Luther sai voimaa seisoa Sanan tukevalla kallioperustalla monen ihmissielun autuudeksi ja pelastukseksi: ”Oi Jumalani, Jumalani, minun Jumalani, puolusta sinä minua kaikkea maailman järkeä, ja viisautta vastaan. Tee sinä se! Sinun täytyy se tehdä, sinun yksin; minä en sitä voi. Asiahan on kuitenkin sinun, eikä minun. **Omasta puolestanihan ei minulla ole täällä mitään toimitettavaa**, eikä tämän maailman herrain kanssa mitään tekemistä. Voisinhan minäkin toivoa hyviä päiviä ja rauhallista elämää ja lepoa. **Mutta asiahan on sinun, oi Herra**; se on oikeudenmukainen ja iäisyyteen perustuva. Auta minua sinä uskollinen, iankaikkinen Jumala! Minä en luota kehenkään ihmiseen; se olisi turhaa ja hyödytöntä...Tule, tule, olen valmis antamaan elämäni sinun tähtesi...Ja joskin minun ruumiini, joka kuitenkin on sinun kättesi tekoa, tässä taistelussa menehtyisi ja kokonaan joutuisi turmioon, niin riittää minulle se, että minulla on sinun Sanasi ja Henkesi...Sieluni on sinun, se kuuluu sinulle ja on iankaikkisesti sinun luonasi. Amen, Jumala minua auttakoon! Amen” (Hjalmar Holmquist, Martti Luther, ss.73,74).*

”Luther, joka koko elämänsä ajan oli ollut rukouksen mies, tahtoi kasvattaa lapsensa ahkeriksi rukoilijoiksi” (emt.s.171).

*”Lutherin rukous Melanktonin sairastuessa. Luther itse kertoo: ”Silloin täytyi meidän Herramme ja Jumalamme lopuksi kuulla minua. Sillä minä pauskasin kerjuupussini hänen ovensa eteen ja tungin hänen korviinsa kaikki Pyhästä Raamatusta muistamani lupaukset rukousten kuulemisesta; ja minä osoitin hänelle, että hänen täytyy kuulla minua, jos mieli minun uskoa hänen lupauksiinsa...**Sitten toi Luther ruokaa ja pakotti Melanktonin sitä nauttimaan sanoen: ’Kuule nyt kerta kaikkiaan, Filippus, sinä joko syöt tai minä julistan sinut pannaan!’**” (187).*

”Taivaallinen Isäni, Jumala ja Herramme Jeesuksen Kristuksen Isä, kaiken lohdutuksen Jumala, minä kiitän sinua, että olet minulle ilmoittanut rakkaan Poikasi Jeesuksen Kristuksen, johon minä uskon, jota olen saarnannut ja tunnustanut, jota olen rakastanut ja kunnioittanut ja jota tuo häijy paavi ja kaikki jumalattomat häpäisevät, vainoavat ja pilkkaavat. Minä rukoilen sinua, Herrani Jeesus Kristus, ota sieluni huomaasi! Taivaallinen Isä! Vaikka minun täytyy jättää tämä ruumiini ja minut temmataan pois tästä elämästä, tiedän totisesti, että saan iankaikkisesti olla luonasi, ei kukaan voi temmata minua sinun käsistäsi” (Lutherin kuolinrukous) (Kares, Luther, s.172).

KOIME JOHTAVAA LUTERILAISTA PERIAATETTA:

1. Raamatullisuus – koko Raamattu.
2. Rationaalisuus; Pyhän Hengen avaama ymmärrys.
3. Raamattuun sidottu omatunto.